

JUBILÆUM

Historisk Samfund og Museet

Den 10. August 1953 kunde Historisk Samfund for Thy og V. Han Herred, som oprettede Thisted Museum, fejre sit 50 Aars Jubilæum. I denne Anledning holdtes der den 19. August en lille Festlighed. Om Eftermiddagen samledes man paa Museet, ved hvilken Lejlighed der modtoges forskellige Gaver. - Efter at Hist. Samf.s Formand, Læge Toft, havde holdt en lille Tale, besaas Museets Samlinger.

Ved et velbesøgt Møde om Aftenen paa Hotel Royal talte Landsarkivar Hvidtfeldt, Viborg, om Lokalhistoriens og Museernes Betydning. Efter Kaffe bordet talte Læge Toft, Amtmand Egedorf, P. L. Hald, Smed Kjær, Ydby, og Redaktør Lustrup. Ved Sammenkomsten blev der afsunget et Par udmærkede Sange skrevne af Maskintrykker Mar. Jensen og Togfører A. C. Svalgaard.

De sidste 10 Aar.

I 1943 blev der skrevet en Oversigt over Udviklingen i de første 40 Aar, hvorfor denne Beretning indskrænker sig til de sidste 10 Aar. Den stigende Interesse for Historisk Samfund illustreres bedst ved at anføre, at medens Medlemstallet 1943 udgjorde 717, er det nu 10 Aar efter over 1000; i det samme Tidsrum har Aarbogen bragt over 1000 Sider lokalt Stof, hvortil den har haft mange gode Hjælpere. For Museet har der ligeledes været god Fremgang, saaledes er Oldsagssamlingen vokset med ca. 1000 Numre. Af større Gaver skal anføres Hist. Samfunds Formand Læge Toft's, der omfattede ca. 100 Nr. og fornylig har Museet modtaget afdøde Amtslæge Kjærs Samling paa ca. 350 Nr.; disse Samlingers Sager er hovedsagelig fra Hassing og Refs Herreder. Specielt skal nævnes Fund fra Broncealderen, ialt 32, hvortil der fornylig er kommet 14 Lerkar fra Legind i Nørhøa Sogn, hvis Indhold endnu ikke er undersøgt.

Fra Broncealderens samlingen

Endvidere kan der med Glæde noteres, at den historiske Samling ogsaa har haft god Fremgang, idet den er blevet forøget med ca. 850 Numre. Før Museet blev oprettet, var der her i Byen afholdt en Landbrugsudstilling, nemlig 1898, ved hvilken Lejlighed der var samlet en ret stor Samling Landbrugsredskaber og andre Ting fra de gamle Hjem. Efter Udstillingens Slutning blev Størsteparten afgivet til det nyoprettede

Landbrugsmuseum i Lyngby, der nu har deponeret 45 Numre her, og flere af disse Sager har paa fortrinlig Maade suppleret Samlingerne. Nævnes skal ogsaa, at Museets Billedsamling er blevet betydeligt forøget med Billeder dels fra Landet og dels fra Byen, saa den nu omfatter ca. 2000 Numre. Som et Kuriosum skal nævnes "Den hvide Hest". Den stod i Vinduet til den lille Forretning Nørregade 34 (Momtofts Efterflg.). Den var som et Vartegn for Nørregade, og gamle besøgende fra Thisted og Omegn nikker genkendende til den, hvilket ikke er underligt; den har staaet i Forretningen i over 100 Aar. Det er fortalt, at den oprindelig blev anbragt, for at Børnene mellem de mange smaa Huse i Gaden kunde finde Butikken.

Den hvide Hest

Det triste ved Museets Arbejde er Pladsmangelen. I over 25 Aar er magasineret en gammel Bondestue med alt sit Inventar; fornylig har Museet faaet overladt Indbo og Sager, som har tilhørt Kr. Kold og indeholder mange Minder om hans Arbejde; foreløbig har denne Samling faaet Hjørnet i en mindre Stue. J. P. Jacobsens-Samlingen forøges stadig ved mindre Bidrag. Endnu er der mange Ting, der Ønskes suppleret, særligt fra Byerne ude ved Havet, der i Skudehandelens Dage spillede saa stor en Rolle for Egnen.

Og saa maa jeg med Glæde notere, at Interessen for de gamle Minder er stadig stigende. Det maa saaledes nævnes, at adskillige af Byens og Omegnens Lærere kommer med deres Klasser og gennemgaar Dele af Samlingerne, ligesom mange af Egnens unge Mennesker er flittige besøgende og Hjælpere.

Oversigt over Museets Erhvervelser fra 1. Juni 1952 til 31. Maj 1953
Oldsagssamlingen.

Under Vejarbejde Nord for Morup Mølle - umiddelbart ved Gaarden Helligbjerg - fjernedes en Jorddyng, og her fandtes en Del Lerkarskaar, som modtoges ved Gaardejer Anders Pedersen, der paa Museets Vegne besøgte Stedet.

En Landsespids af Flint fra Fund ved Feggeklit er modtaget fra Reenberg Jensen.

Paa Matr. Nr. 9, Kallerup, tilhørende P. Chr. Olesen, "Kristianslyst", fandtes i Rester af en Grav 2 Lerkar fra romersk Jernalder.

Fra Gaardejer Jens Ramsgaards Mark, Matr. Nr. 17 b Torsted, fandtes i Rester af en Høj et Broncealderfund bestaaende af Bælteplade, 2 Armringer og 2 mindre Ringe; en senere Undersøgelse gav Brudstykker af en Halsring samt et Par Spiralringe af Guld.

Fra Fru Johanne Kjær, Viborg, modtog Museet hendes afdøde Mands, Amtslæge Kjærs, Oldsagssamling paa ca. 350 Numre.

Til Husholdningen.

Glødefad, Vævespield (Knud Chr. Jensen, Kjelstrup), Lysesaks, Stempel, 2 Daaser samt forskellige Smaasager (Frk. Viktoria Lyng, Kbhvn.), Stk. af Uldtæppe (Fru Edith Larsen), Knusesten (Anders Pedersen, Heltborg), Tejne, Stendunk, 2 Jydepotter, Hørhegle, Smørtrug, Valkebræt, Manglefjæl, Messingkedel og Hornske (Sgnfgd. Grandal, Ø. Vandet), Spiseske af Træ (Frode Smidt, Kbhvn.), Vægt (Kæmner Aasby, Langaa), Pude til Staalampe, "Gode Raad" Jern, Vaffeljern (Anton Fald, Snedsted), Jydepotte (N. Thorup, Sundby), Bismer (Fr. Brandhøj, Aarup), Symaskine (Søstrene Kaspersen, Tømmerby).

Dragtdele o. s. v.

Knækparasol (Fru Vium Pedersen), Taske med Sygarniture (Købmand Tage Jeppesen), hæklet Pengepung, "Soldaterflaske" (Fru Jacobsen, Vesløs), Damepung, Krans af Ravperler (Anton Fald, Snedsted), Tørklæde (Laurits Lassen, Thisted).

Mønt- og Medaljesamlingen.

Fra Guldsmed Henningsen er modtaget 1 Medalje og fra Hans Jensen 2 Mønter; endvidere er Samlingen forøget ved enkelte Køb.

Bøger og Dokumenter

er modtaget fra Frk. Garnæs-Hansen, N. C. Jensen, C. Dumreicher, Frode Smidt, Ejnar Nørby, Fru Dagmar Olesen og Joh. Smidt.

Billeder, Fotografier.

2 Oliebilleder (Fr. Brandhøj, Aarup); Fotografier er modtaget fra Fru Troels Smith, Bankbud N. C. Jensen, Frk. Lassen, Flensborg, Frk. Fanny Andersen, Fru Bertha Bjerregaard, Vilh. Andersen, Vesløs, Fotograf L. H. Gram, Fru Kathrine Nørgaard, Frk. Garnæs-Hansen, Direktør Dam, Kbhvn. Maleren Erik Christensen har skænket en Tegning af Malthe Konrad Bruuns Grav i Paris.

Forskellige Sager.

Guldvægt (Guldsmed Henningsen), Lommeur, 2 Cigarrør samt Federal til Cigarer (Frode Smidt, København), Mørklægningsarmatur (Montør Harald Nielsen), Tyrring, "Slaaopjern" med Kølle, Trille til Rebslagning, Naalepude, Navneklud, Regnskabsbog, Ildpuster, Manglefjæl (Anders Toft Dalgaard, Nors Havreland), Sabel (Anton Fald, Snedsted), Apparat til Kopsætning (Slagter Nordentoft), Bindesten, Pukkelglas (Fru Ingeborg Vilsbøl), Træspand (Fru B. Bjerregaard), 3 Faarebjælder, 1 Par Sporer (Sognefoged Grandal, Ø. Vandet).

J. P. Jacobsen-Samlingen.

Moliere i 3 Bind, har tilhørt Jacobsens Bogsamling; ligeledes A. U. Bååth: "Nya Dikter" samt 2 Dedikationsekspl. (Bibliotekar C. Dumreicher). - Desuden Niels Lyhne oversat til Hebraisk (Boghdl. C. Balleby) og Niels Lyhne med Dedikation af Jacobsen (Frk. Emilie Ovesen, Køge).

Og til Slut skal der sendes en Tak til de mange, der, baade paa Land og i By, omfatter baade Historisk Samfund og Museet med Interesse.

P.L.H.

(Kilde: Historisk Årbog for Thisted amt 1953, side 122-128)